Лабораторна робота № 9.1

Створення проекту для web-розробки, який складається з наборів контейнерів з використанням Docker Compose та Dockerfile

Мета роботи – ознайомитися та набути навичок:

- написання скрипта Dockerfile для створення контейнеру;
- встановлення Docker Compose в Ubuntu 18.04;
- створення контейнерів (сервісів): Nginx+Php-Fpm+MySQL для розроблення web-додатку для Magento2;

Теоретичні відомості

Для створення контейнерів необхідно вміти працювати з Docker Compose та Dockerfile.

Dockerfile та синтаксис для їх створення

Dockerfile - скрипт, який дозволяє автоматизувати процес побудови контейнерів шляхом виконання відповідних команд (дій) в base образі для формування нового образу.

Усі подібні файли починаються з позначення *FROM* так як і процес побудови нового контейнера, далі йдуть різні методи, команди, аргументи або умови, після застосування яких створиться Docker контейнер.

Розглянемо синтаксис *Dockerfile*. В Докер файлах міститься два типи основних блоків - *коментарі та команди з аргументами*. Причому для всіх команд передбачається певний порядок.

Нижче наведено типовий приклад синтаксису, де перший рядок ϵ коментарем, а другий - командою.

Print «Hello from User!»
RUN echo «Hello from User!!»

Розглянемо усі можливі команди. Усі команди в Докерфайлах прийнято вказувати великими літерами - наприклад **RUN**, **CMD** і т.д.

- Команда ADD - бере два аргументи, шлях звідки скопіювати файл і шлях куди скопіювати файли у власну файлову систему контейнера. Якщо ж source шляхом є URL (тобто адреса веб-сторінки) - то вся сторінка буде скачана і поміщена в контейнер.

Синтаксис команди: **ADD [вихідний шлях або URL] [шлях призначення]** ADD /my_friend_app /my_friend_app

- Команда *СМD*, схожа на команду RUN, використовується для виконання певних програм, але, на відміну від RUN дана команда зазвичай застосовується для запуску/ініціації додатків або команд вже після їх установки за допомогою RUN в момент побудови контейнера.

Синтаксис команди: CMD %додаток% «аргумент», «аргумент», ...

CMD «echo» «Hello from User!»

- Команда *ENTRYPOINT* встановлює конкретний додаток за замовчуванням, який використовується кожний раз в момент побудови контейнера за допомогою образу. Наприклад, якщо ви встановили певний додаток всередині образу і ви збираєтеся використовувати даний образ тільки для цього додатка, ви можете вказати це за

допомогою ENTRYPOINT, і кожний раз, після створення контейнера з образу, ваш додаток буде сприймати команду CMD, наприклад. Тобто не буде потреби вказувати конкретний додаток, необхідно буде тільки вказати аргументи.

Синтаксис команди: **ENTRYPOINT** %додаток% «аргумент»

Врахуйте, що аргументи опційні - вони можуть бути надані командою CMD або під час створення контейнера.

ENTRYPOINT echo

Синтаксис команди спільно з СМД:

CMD «Hello from World!»

ENTRYPOINT echo

- Команда *ENV* використовується для установки змінних середовища (однієї або багатьох). Дані змінні виглядають наступним чином «ключ = значення» і вони доступні всередині контейнера скриптів і різних додатків. Даний функціонал Докера, по суті, дуже сильно збільшує гнучкість щодо різних сценаріїв запуску додатків.

Синтаксис команди: ENV %ключ% %значення%

ENV BASH /bin/bash

- Команда *EXPOSE* використовується для прив'язки певного порту для реалізації мережевої зв'язності між процесом всередині контейнера і зовнішнім світом - хостом.

Синтаксис команди: EXPOSE %номер_порту%

EXPOSE 8080

- Команда *FROM* є однією з найнеобхідніших при створенні Докерфайла. Вона визначає базовий образ для початку процесу побудови контейнера. Це може бути будь-який образ, в тому числі і створені вами до цього. Якщо вказаний вами образ не знайдений на хості, Докер спробує знайти і завантажити його. **Ця команда в** Докерфайлі завжди повинна бути вказана першою.

Синтаксис команди: FROM %назва_образу% FROM centos

- Команда **MAINTAINER** не ϵ виконуваною, вона визнача ϵ значення поля автора образу. Найкраще її вказувати відразу після команди FROM.

Синтаксис команди: MAINTAINER %ваше_ім'я%

MAINTAINER User Networks

- Команда *RUN* є *основною командою* для виконання команд при написанні Докерфайла. Вона бере команду як аргумент і запускає її з образу. На відміну від CMD дана команда використовується для побудови образу (можна запустити кілька RUN поспіль, на відміну від CMD).

Синтаксис команди: **RUN % імя_команди%**

RUN yum install -y wget

- Команда *USER* - використовується для установки *UID* або імені користувача, яке буде використовуватися в контейнері.

Синтаксис команди: **USER %ID_користувача%** USER 751

- Команда *VOLUME* використовується для організації доступу вашого контейнера до директорії на хості (те ж саме, що і монтування директорії)

Синтаксис команди: VOLUME [«/ dir_1», «/ dir2» ...]

VOLUME [«/home»]

- Команда **WORKDIR** вказує директорію, з якої буде виконуватися команда *CMD*. *Синтаксис команди*: **WORKDIR**/**шлях**

WORKDIR ~/

Приклад створення свого власного образу для встановлення Mongodb

MongoDB - найбільш популярна нереляційна база даних.

Створимо порожній файл і відкриємо його за допомогою редактора nano: nano Dockerfile

Надалі ми можемо вказати коментарями для чого даний *Dockerfile* буде використовуватися (це не обов'язково), але може бути корисно в подальшому. Про всяк випадок нагадаю - всі коментарі починаються з символу #.

########

Dockerfile to build MongoDB container images

Based on Ubuntu

########

Далі, вкажемо базовий образ:

FROM ubuntu

Після чого оновимо репозиторії та встановимо *gnupg2* (вільна програма для шифрування інформації і створення електронних цифрових підписів):

RUN apt-get update && apt-get install -y gnupg2

Після вкажемо команди і аргументи для скачування *MongoDB* (установку проводимо відповідно до плану на офіційному сайті):

RUN apt-key adv --keyserver hkp://keyserver.ubuntu.com:80 --recv 7F0CEB10

RUN echo 'deb http://downloads-distro.mongodb.org/repo/ubuntu-upstart dist 10gen' > tee /etc/apt/sources.list.d/mongodb.list

RUN apt-get update

RUN apt-get install -y mongodb

RUN mkdir -p /data/db

Після чого вкажемо дефолтний порт для MongoDB:

EXPOSE 27017

CMD [«--port 27017»]

ENTRYPOINT usr/bin/mongod

Ось як повинен виглядати у вас фінальний файл — перевірте, а потім можна зберегти зміни і закрити файл:

```
# Install MongoDB package (.deb)
RUN apt-get install -y mongodb

# Create the default data directory
RUN mkdir -p /data/db

# Expose the default port
EXPOSE 27017

# Default port to execute the entrypoint (MongoDB)
CMD ["--port 27017"]

# Set default container command
ENTRYPOINT usr/bin/mongodb
```

Запуск контейнера Docker

Створити наш перший *MongoDB* образ за допомогою Docker! sudo docker build -t user_mongodb.

-t та ім'я тут використовується для присвоювання тега образу.

А точка в кінці означає що Докерфайл знаходиться в тому ж поточному робочому каталозі, в якому виконується команда.

Для виведення всіх можливих ключів введіть sudo docker build -help

Запускаємо наш новий MongoDB в контейнері! sudo docker run -name UserMongoDB -t -i user_mongodb

Ключ -*name* використовується для *присвоєння простого імені контейнеру*, в іншому випадку це буде досить довга цифро-буквена комбінація. Після запуску контейнера для того, щоб повернутися в систему хоста натисніть CTRL+P, а потім CTRL+Q.

Установка Docker Compose в Ubuntu 18.04

Docker - це інструмент для автоматизації розгортання додатків Linux всередині контейнерів програмного забезпечення, але для використання всіх його можливостей необхідно, щоб кожний компонент додатка запускався у своєму власному контейнері. Для великих програм з великою кількістю компонентів, організація спільних - запуску, комунікації та зупинки всіх контейнерів може швидко стати дуже непростим і заплутаним завданням.

Спільнота Docker запропонувало популярне рішення, яке називається Fig і дозволяє вам використовувати єдиний файл з розширенням .YAML afo .YML для організації спільної роботи всіх ваших контейнерів і конфігурацій. Воно стало настільки популярним, що команда Docker вирішила створити Docker Сотрове на базі вихідного коду Fig, який в даний є застарілим інструментом і не підтримується.

Docker Compose спрощує організацію процесів контейнерів Docker, включаючи запуск, зупинку і настройку зв'язків і томів всередині контейнера. Це утиліта, яка

полегшує збірку і запуск системи, що складається з декількох контейнерів, пов'язаних між собою.

1. Встановимо останню версію Docker Compose для управління додатками з декількома контейнерами.

Можна встановити *Docker Compose* з офіційних репозиторіїв *Ubuntu*, але там не представлені найостанніші версії, тому ми будемо встановлювати *Docker Compose* зі сховищ *Docker на GitHub*. Команда нижче трохи відрізняється від команди, яку ви знайдете на сторінці *Releases*. Завдяки використанню прапорця «-o» для вказівки файлу виведення замість перенаправлення виведення, цей синтаксис дозволяє уникнути помилки відсутності прав доступу, що виникає при використанні *sudo*.

Перевіряємо поточну версію, за необхідності оновимо її за допомогою наступної команди (*curl - утиліта доступу до сервісу*):

sudo curl -L ''https://github.com/docker/compose/releases/download/1.25.5/docker-compose-\$(uname -s)-\$(uname -m)'' -o /usr/local/bin/docker-compose

Встановимо дозвіл (+x – на виконання / rwx), тобто зробимо файл виконуваним: sudo chmod +x /usr/local/bin/docker-compose

Перевіримо чи установка пройшла успішно за допомогою перевірки версії: docker-compose --version

B результаті повинна бути виведена встановлена нами версія: Output docker-compose version 1.25.5, build 8a1c60f6

Після встановлення Docker Compose можемо запустити приклад «Hello World».

2). Запуск контейнера за допомогою Docker Compose

У загальнодоступному реєстрі *Docker*, *Docker Hu*b, міститься образ *Hello World*, який використовується для демонстрації та тестування. Він демонструє мінімальні параметри конфігурації, необхідні для запуску контейнера за допомогою *Docker Compose*: файл *YAML*, що викликає окремий образ:

Створимо директорію для файлу YAML і перейдемо в неї: mkdir hello-world cd hello-world

Створимо в цій директорії файл YAML: nano docker-compose.yml

Помістіть у файл наступні дані, збережіть його і закрийте текстовий редактор: docker-compose.yml my-test:

image: hello-world

Перший рядок файлу YAML використовується в якості частини імені контейнера. Другий рядок вказує, який образ використовується для створення контейнера.

При запуску команди *docker-compose up* вона буде шукати локальний образ за вказаним іменем, тобто *hello-world*. Після цього можна зберегти і закрити файл.

Ми можемо вручну переглянути образи в нашій системі за допомогою команди docker images: docker images

Коли локальні образи відсутні, будуть відображені тільки заголовки стовпців: *Output*

REPOSITORY TAG IMAGE ID CREATED SIZE

Далі, перебуваючи в директорії «~/hello-world», виконаємо наступну команду: docker-compose up

При першому запуску команди, якщо локальний образ з ім'ям *hello-world* відсутній, *Docker Compose* буде завантажувати його з відкритого сховища *Docker Hub*:

Після завантаження образу docker-compose створює контейнер, поміщає в нього і запускає програму hello, що, в свою чергу, підтверджує, що установка, виконана успішно:

```
Output

...

Creating helloworld_my-test_1...

Attaching to helloworld_my-test_1

my-test_1 |

my-test_1 | Hello from Docker.

my-test_1 | This message shows that your installation appears to be working correctly.

my-test_1 |
```

Далі програма відображає пояснення того, що вона зробила:

Output of docker-compose up

- 1. The Docker client contacted the Docker daemon.
- 2. The Docker daemon pulled the "hello-world" image from the Docker Hub.
- 3. The Docker daemon created a new container from that image which runs the executable that produces the output you are currently reading.

4. The Docker daemon streamed that output to the Docker client, which sent it to your terminal.

Контейнери *Docker* продовжують працювати, поки команда залишається активною, тому після завершення роботи *hello* контейнер зупиняється. Отже, коли ми переглядаємо активні процеси, заголовки стовпців будуть з'являтися, але контейнер hello-world HE буде з'являтися в списку, оскільки він не запущений.

docker ps

Output

CONTAINER ID IMAGE COMMAND CREATED STATUS PORTS NAMES

Переглянемо інформацію контейнера, яка нам буде потрібна на наступному кроці, використовуючи ключ «-a», за допомогою якого можна відобразити всі контейнери, а не тільки активні: $docker\ ps\ -a$

Output

CONTAINER ID IMAGE COMMAND CREATED STATUS PORTS NAMES 06069fd5ca23 hello-world "/hello" 35 minutes ago Exited (0) 35 minutes ago

PORTS NAMES drunk_payne

Можемо отримати інформацію, яка нам буде потрібна для видалення контейнера, коли ми закінчимо працювати з ним.

3). Видалення способу (необов'язково)

Щоб уникнути необов'язкового використання дискового простору, ми видалимо локальний образ. Для цього нам треба видалити всі контейнери, які містять образ, за допомогою команди *docker rm*, після якої слідує CONTAINER ID або NAME. Нижче ми використовуємо CONTAINER ID з команди *docker ps -a*, яку ми тільки що запустили. Не забувайте замінювати ідентифікатор на ідентифікатор вашого контейнера:

docker rm 06069fd5ca23

Після видалення всіх контейнерів, які містять образ, ми можемо видалити образ: docker rmi hello-world

Створення наборів контейнерів для web-розробки з використанням Docker Compose

Завдання:

Створити три контейнери для розроблення web-додатків:

- веб-сервера та поштового проксі-сервера *Nginx*, який працює на UNIX-подібних операційних системах, з мінімальним налаштуванням для запуску проекту,
- сервера бази даних *MySQL*,
- мови програмування для розробки web-додатків *PHP 7.1.3-fpm*.

В якості проекту будемо розгортати - беремо *Magento2 2.5* (система управління інтернет-магазинами).

В Linux основним інструментом для управління службами на сервері ϵ команда systemctl. Для автоматичного включення служби використовуємо параметр enable (для зупинки служби – disable). Вмикаємо і запускаємо сервіс:

systemctl enable docker.service

systemctl start docker.service

Для створення однією командою нашої структури необхідно оновити *docker-compose*. Встановимо необхідні для нього компоненти:

sudo apt install epel-release sudo apt install -y python-pip sudo apt-get upgrade python

Створимо для цього проекту папку *mage* і перейдемо до неї:

mkdir/mage cd/mage

Створюємо наступну структуру папок:

mkdir MySQL Nginx PHP

В папці MySQL будуть зберігатися бази. Зручно створювати резервні копії ($backup\ copy$) баз та їх переносити.

В папці *Nginx* будуть зберігатися лог-файли, файл конфігурації і наш проект.

В папку РНР будемо складати Dockerfile з налаштуваннями і php.ini.

В корені (це папка /mage) буде лежати файл docker-compose.yml.

Створюємо конфігураційний файл для *Nginx*:

cd/mage/Nginx/core touch nginx.conf nano nginx.conf

Можна використовувати будь-який інший редактор (наприклад, mc). Якщо його немає - можна встановити за допомогою:

sudo apt install nano

I додаємо до конфігураційного файлу nginx.conf наступний код:

```
listen 80;
    index index.php index.html index.htm;
    server name magento2.dev;
    set $MAGE ROOT /var/www/magento2;
    error_log /var/log/nginx/error.log;
    access_log /var/log/nginx/access.log;
    root $MAGE ROOT;
location ~*\.php$ {
    try files $uri $uri/ /index.php last;
    fastcgi split path info
                            (.+?\.php)(/.*);
    fastcqi pass php:9000;
    fastcqi index index.php;
    include fastcgi params;
    fastcgi param SCRIPT FILENAME
$document root$fastcgi script name;
    fastcqi param PATH INFO $fastcqi path info;
location ~*.php/ {rewrite (.*.php)/$1 last; }
```

Це мінімальна конфігурація для того, щоб все запрацювало.

У першому блоці описуємо який порт буде слухати, перелічуємо можливі *index* сторінки, називаємо та створюємо *alias* (псевдонім) для довгого шляху, де лежить *magento2*, пишемо — які потрібні логи і вказуємо де вони обов'язково повинні зберігаються, вказуємо папку там, де знаходиться *magento2* (у даному випадку наш *alias* \$ MAGE_ROOT).

У другому блоці прописуємо параметри fastcgi.

Третій блок потрібен для вирішення проблеми відображення, в проекті з'явилася пуста сторінка. З документації написано, що *magento2* вимагає реврайтинга (rewriting - обробка початкових текстових матеріалів з метою їх подальшого використання). (В інших проектах таких проблем не виникало).

В папці www створюємо каталог для нашого проекту:

cd/mage/Nginx/www mkdir magento2

Скачуємо з офійційного сайту *magento2* https://magento.com/tech-resources/download https://magento.com/tech-resources/download/https://magento.com/tech-resources/download/https://magento.co

Переходимо до РНР:

Починаємо з Dockerfile

cd /mage/PHP

touch Dockerfile php.ini

nano Dockerfile

Збираємо самостійно:

with-jpeg-dir=/usr/include/ \

```
FROM php:7.1.3-fpm

RUN apt-get update && apt-get install -y \
curl \
wget \
git \
libfreetype6-dev \
libjpeg62-turbo-dev \
libicu-dev \
libicu-dev \
libmcrypt-dev \
libpng-dev \
libxm12-dev \
```

```
&& docker-php-ext-install -j$(nproc) iconv mcrypt mbstring mysqli pdo_mysql zip \ && docker-php-ext-configure gd --with-freetype-dir=/usr/include/ --
```

```
&& docker-php-ext-install -j$(nproc) gd
    RUN docker-php-ext-configure intl
    RUN docker-php-ext-install intl
    RUN docker-php-ext-install xsl
    RUN docker-php-ext-install soap
   RUN curl -sS https://getcomposer.org/installer | php -- --install-
dir=/usr/local/bin --filename=composer
    ADD php.ini /usr/local/etc/php/conf.d/40-custom.ini
    WORKDIR /var/www/magento2
    CMD ["php-fpm"]
   Налаштуємо php.ini: nano php.ini
   memory limit = 2G
    always populate raw post data = -1
    cgi.fix pathinfo = 1
    fastcgi split path info = 1
   max execution time = 18000
    flag session.auto start = off
    zlib.output compression = on
    suhosin.session.cryptua = off
    display errors = Off
```

Налаштування РНР виконано.

Далі створюємо файл *docker-compose*, який нам усі складові збереже в одній зручній системі: *cd/mage*

touch docker-compose.yml nano docker-compose.yml

Розпишемо які сервіси і з якими налаштуваннями повинні запуститися:

```
# Пропишемо версію
version: '3.3'

# Перелічимо сервіси
services:
    nginx:

# Пропишимо який образ ми хочемо використати
    image: nginx:latest

# Дамо назву контейнеру
    container_name: nginx
```

```
# Перекидання портів
     ports:
             - "80:80"
             - "443: 443"
# Перекидання папок
         volumes:
             - ./Nginx/core:/etc/nginx/conf.d
             - ./Nginx/www:/var/www/
             - ./Nginx/Logs:/var/log/nginx/
             - ./Nginx/html:/usr/share/nginx/html/
# Вкажемо залежності
     links:
             - php
     mysql:
         image: mysql:latest
         ports:
             - "3306: 3306"
# Дамо назву контейнеру
         container name: mysql
# Пропишемо налаштування, замість mypassword пропонується прописати більш
складний пароль, який належить root
     environment:
             - MYSQL ROOT PASSWORD=mypassword
             - MYSQL DATABASE=magento2
             - MYSQL USER=magento2
             - MYSQL PASSWORD=magento2
         volumes:
             - ./MySQL:/var/lib/mysql
     php:
 \# Будуємо з підтримкою dockerfile, вказавши директорію, де він знаходиться
         build: ./PHP
         container name: php-fpm
         volumes:
             - ./Nginx/www:/var/www
         links:
             - mysql
     phpmyadmin:
         image: phpmyadmin/phpmyadmin
         container name: phpmyadmin
         ports:
             - 8090: 80
         links:
             - mysql:db
```

На екрані з'являться рядки по ходу встановлення.

Після встановлення в папці MySQL створяться багато файлів і папок, з яких буде Magento2, а в папці Nginx/Logs з'являється 2 логи.

Відкривши браузер і набравши в ньому *localhost*, ви обов'язково побачите запрошення до установки *Magento2*.

Якщо щось у вас не вийшло, пропонується список рішень для усунення проблем:

- 1) Версія *docker-compose* файлу не підійшла, тож потрібно поправити «версію: '3.3'», яка саме версія вам потрібна, перегляньте за посиланням: https://docs.docker.com/compose/compose-file/
- 2) Все нормально запустилось, але браузер відкриває чисту сторінку, без єдиної помилки допоможе рядок в nginx.conf:

```
"location ~* .php/ { rewrite (.*.php)/ $1 last; }"
```

- 3) Якщо після встановлення самої *Magento2* (у браузері) у вас не прорисовуються фрейми та все виглядає як текстовий варіант сайту, вам потрібно зробити наступне:
 - 3.1. Зайти в *SQL* через *phpmyadmin localhost:8090*, логін *root*, пароль *mypassword*, вибрати базу *magento2* і ввести *sql* запит:

```
insert into core_config_data (config_id, scope, scope_id, path, value)
values (null, 'default', 0, 'dev/static/sign', 0)
```

3.2. Підключитися до контейнеру с *PHP* (*php-fpm*) і набрати:

```
php bin/magento cache:clean config
php bin/magento setup:static-content:deploy
```

Цей контейнер повинен перечитати і все перевірити. Після цього все повинно коректно відображатися.

Підготувати звіт

- 1. Описати хід виконання поставлених завдань, надаючи покроковий знімок екрану (*screenshot*).
- 2. Висновки по роботі.

Контрольні питання

- 1. Що таке Docker Compose?
- 2. Що таке Dockerfile?
- 3. Які вам відомі команди для роботи з Dockerfile?
- 4. У чому полягає алгоритм створення проекту для розроблення webзастосування?

Література

- 1. Моэт Э. Использование Docker. Москва: ДМК Пресс, 2017. 354 с.
- 2. Сейерс Э. X., Милл А. Docker на практике. Москва : ДМК. 2019. 516 с.
- 3. Парминдер Сингх Кочер. Микросервисы и контейнеры Docker. Москва : ДМК Пресс, 2019. 240 с.
- 4. Сайфан Джиджи. Осваиваем Kubernetes. Оркестрация контейнерных архитектур. Санкт-Петербург: Питер, 2016. 522 с.
- 5. https://dker.ru/docs/ Docker документація російською